

А. Р. Кузьмін,

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: 4082080@stud.nau.edu.ua

Мета: визначення правової природи фінансової діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні. **Методи дослідження:** загальнонаукові та спеціально-юридичні методи. Застосування описового методу дозволило охарактеризувати поняття та правову природу державної фінансової діяльності. За допомогою формально-юридичного методу було проаналізовано основні принципи фінансової діяльності. За допомогою логічного методу було здійснено формулювання понять «фінансова система», «міжнародні фінанси». **Результати:** зроблено висновок, що поняття «фінансова діяльність» розуміється як поділ фондів коштів на публічні і приватні та їх взаємодія в межах фінансового права. Термін «фінансова діяльність держави» можна визначити як публічну діяльність відповідних державних органів щодо створення, розподілу та використання централізованих грошових фондів та створення оптимально-спонукальних умов для утворення, розподілу та використання децентралізованих грошових фондів у контексті виконання державою покладених на неї завдань. Також у результаті обговорень висловлюються різні наукові позиції щодо наслідків (насамперед негативних для країни і суспільства в цілому) співробітництва між Україною та міжнародними фінансовими організаціями. Проаналізовано вплив процесу глобалізації на фінансову систему України. Досліджено сутність поняття «фінансова система» та її основні складові. Визначено статус міжнародних фінансових установ у фінансовій системі України, їх вплив на національні фінансово-економічні показники, тенденції співпраці з такими організаціями та інституціями, як Міжнародний валютний фонд, Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк та інші. **Обговорення:** пошук шляхів подолання наявних проблем у реалізації фінансової діяльності міжнародних фінансових організацій в Україні.

Ключові слова: фінансова система України; фінансово-правові відносини; фінансова діяльність; методи фінансової діяльності; міжнародні фінансові організації.

Постановка проблеми та її актуальність.

Сьогоднішні державотворчі процеси, які проходять в Україні, безпосередньо пов'язані з реформуванням майже всіх сфер життєдіяльності суспільства. Особливої уваги заслуговують питання, що стосуються державної фінансової діяльності. В основі такої діяльності лежать складні процеси щодо формування, розподілу, перерозподілу, використання, контролю за використанням фінансових ресурсів. Незважаючи на актуальність питань, пов'язаних із фінансовою діяльністю держави, в юридичній теорії і

практиці їм приділяється недостатня увага. Також треба вказати, що сьогодні в рамках процесу глобалізації зовнішня фінансова допомога, спрямована на підвищення добробуту людей і розвиток національної економіки, поступово набула популярності на міжнародному рівні. Отже, наукова спільнота висловила різні позиції щодо наслідків такої фінансової допомоги, які є здебільшого негативними для держави та суспільства.

Проте, переживши кризи в більшості сфер, індикаторами яких є зростання безробіття та

бідності, збільшення державного боргу, поступове скорочення виробництва, процес інфляції, криза банківського сектору тощо, Україна має обрати процес співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, щоб залучити оборотні та безповоротні фінансові ресурси для стабілізації економічної, фінансової, політичної та соціальної ситуації.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Окремим проблемам теоретичного та практичного характеру, пов'язаним з фінансовою діяльністю держави та дослідженню діяльності міжнародних фінансових організацій, присвячені праці вітчизняних та зарубіжних науковців. Зокрема, серед учених, варто виділити Л.К.Воронову, С.Т.Кадькаленка, М.П.Кучерявенко, П.С.Падуєвського, Л.М.Касьяненко, С.В.Ківалова, О.С.Койчева, І.Є.Криницького, Т.А.Ляпковську, О.А.Музику-Стефанчук, А.С.Нестеренко, С.О.Ніщимну, Ю.А.Ровінського, Л.А.Савченко, О.В.Солдатенко, І.П.Устинову, Ю.С.Шемшученка та інших. Наведене не заперечує своєчасності та доцільності дослідження цієї теми.

Мета статті. Враховуючи викладене, в даній роботі дослідницьку увагу акцентовано на дослідженні поняття державної фінансової діяльності, питаннях принципів та методів реалізації такої діяльності, а також дослідженні форм, у яких виражається державна фінансова діяльність, а також діяльності міжнародних фінансових організацій, що входять до складу національної фінансової системи, як суб'єктів міжнародних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Історично термін «фінанси» походить від лат. *finare* (*finire*), що перекладається як врегулювання спору (зазвичай грошового). Надалі розвинулося «*financia*» – обов'язкова сплата грошей чи грошовий платіж взагалі. З XVII ст. термін «фінанси» отримує міжнародне визнання та застосовується для найменування всіх відносин, пов'язаних з доходами та витратами держави [1, с. 14]. У сучасному правовому значенні термін «фінанси» визначається як сукупність усіх грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні держави або організації підприємства, а також система їх формування, розподілу, контролю та використання. За весь час існування

фінансового права як окремої галузі, вченими були сформульовані різні визначення фінансів, єдиним що може їх пов'язувати є те, що фінанси – не самі грошові кошти, а відносини між різними суб'єктами щодо формування, розподілу та використання фондів грошових коштів. Усі фінансові відносини за своїм характером є грошовими, але не всі грошові відносини є фінансовими [2].

Якщо розглядати фінанси як фонди коштів, які мають матеріальний характер, то за даною ознакою вони можуть виступати як централізовані, так і децентралізовані. Треба зауважити, що предметом фінансового публічно-правового регулювання є не фінанси загалом як сукупність усіх коштів, наявних у державі, а тільки публічні фінанси, власником яких є держава й територіальні громади (тобто централізовані фінанси). Тому публічний аспект фінансів проводить межу між публічними та приватними фінансами, коли останні регулюють диспозитивні норми й не є предметом фінансового права.

Централізовані фінанси – економічні грошові відносини, пов'язані з формуванням і використанням грошових фондів держави, які акумулюються в Державному бюджеті та позабюджетних фондах. До них належать державний та місцеві бюджети та цільові фонди (пенсійний, соціального страхування та ін.). Завдяки централізованим фінансам держава фінансує видатки на державне управління, соціальну сферу, підтримку окремих галузей економіки та ін. Децентралізовані фінанси – грошові відносини, які опосередковують кругообіг грошових фондів підприємства. До них слід також віднести грошові розподільні та перерозподільні відносини в межах промислово-фінансових груп, холдингів і суб'єктів фінансово-підприємницької діяльності без утворення юридичної особи та інвестиційну діяльність громадян [2].

Вся суть фінансів розкривається через їх функції:

1) розподільча – пов'язана з розподілом валового внутрішнього продукту і основної його складової – національного доходу. Без участі фінансів доходи не можуть бути розподілені. Фінансові відносини виникають на стадіях

розподілу та перерозподілу національного доходу. Первинний розподіл здійснюється за місцем створення національного доходу, тобто у сфері матеріального виробництва. Розподіл відбувається у вигляді фінансів із урахуванням низки параметрів, встановлюваних державою: ставки, норми, тарифи, платежі, відрахування тощо;

2) контрольна – здатність спрямовувати розподіл внутрішнього валового продукту, а також національного доходу, отриманого від конкретних фондів, і витратити цей дохід за цільовим призначенням. Фінансовий контроль охоплює як виробничу сферу, де створюються доходи, і невиробничу, де доходи не створюються. Мета фінансового контролю – раціональне та дбайливе витрачання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, природних багатств, скорочення непродуктивних витрат та втрат, припинення безгосподарності та марнотратства. Контрольна функція фінансів здійснюється через багатогранну діяльність фінансових органів [4];

3) регулююча – проявляється у створенні та використанні грошових фондів, призначенням яких є фінансування завдань і функцій держави. Одним із прикладів є організація державного управління; забезпечення соціального захисту населення; підтримка окремих галузей економіки та ін. Виявляється не лише на рівні держави, суб'єктів господарювання, а й в організації власне фінансових відносин, в ієрархії її побудови [4];

4) стабілізуюча – проявляється через створення стабільних умов для політичного, економічного та соціального розвитку громадянського суспільства.

У сьогоденні існуючих у суспільстві товарно-грошових відносинах, не маючи у своєму розпорядженні необхідних фінансових (грошових) ресурсів, держава не може виконувати свої завдання та функції з управління суспільством та забезпечення його життєдіяльності. Фінансові (грошові) ресурси, необхідні державі для виконання своїх завдань і функцій, не створюються стихійно. Вони формуються в результаті систематичних цілеспрямованих дій державних органів, спрямованих на освіту,

розповсюдження та використання певних коштів. Такі заходи складають зміст діяльності країни у сфері обороту грошей, розподілу та перерозподілу всього суспільного продукту, включаючи державні доходи. Ця форма впливу людини на світ, на суспільні відносини отримала у фінансовому праві назву «державна фінансова діяльність».

Чинне законодавство не містить визначення даного поняття. Вчений А.І. Худяков у своїх працях стверджував, що поняття «фінансова діяльність держави» було сформульоване в межах юридичної науки. Зміст категорії «фінансова діяльність держави» розкривається в науці фінансового права як одна з основних категорій в рамках визначення через неї фінансових відносин (до фінансових відносин, що є складовою змісту фінансової діяльності держави та муніципальних утворень, відносяться грошові відносини, що виникають на стадії розподілу суспільного продукту), предмета фінансового права (предметом фінансового права є суспільні відносини, що виникають у процесі фінансової діяльності держави), та фінансового права як самостійної галузі права (фінансове право є сукупність юридичних норм, регулюючих суспільні відносини, що у процесі фінансової складової діяльності держави задля забезпечення здійснення його завдань та функцій). Ю.А. Ровинський наголошував на тому, що через фінансову діяльність держави реалізується зв'язок держави і економіки суспільства.

Також слід зазначити, що фінансова діяльність держави та її органів також охоплює процес формування, розподілу та використання фондів грошових коштів суб'єктами господарювання, що функціонують на праві приватної власності. Цей факт, у свою чергу, зумовлює необхідність проведення державного фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання щодо формування, розподілу та використання ними відповідних фондів коштів.

Незважаючи на загальність свого вживання, поняття «фінансова діяльність держави» не має однозначного тлумачення. Насамперед, це виявляється у тому переліку видів операцій (дій), які охоплюються даним поняттям. Можна констатувати, що виникнення та існування фінан-

сової діяльності держави обумовлено об'єктивними потребами суспільства, в якому діють товарно-грошові відносини.

Фінансова діяльність держави є складовою фінансової системи, що розглядається як сукупність фінансових ланок (інститутів), пов'язаних спільністю форм і методів організації, розподілу і використання коштів та характером їх правового регулювання. Аналізуючи позицію науковців щодо визначення категорії «фінансова система» як правової системи, вважаємо, що найбільш точно та повне визначення дає Ю.В. Гаруст. На його думку дане поняття визначається як багаторівнева соціальна система, що включає сукупність усіх існуючих сфер фінансових відносин і відповідних суб'єктів цих відносин, що забезпечує збалансоване функціонування та їх взаємодію, а також здійснює управління ними.

Питання інтеграції міжнародних фінансів та міжнародних фінансових відносин у структуру фінансової системи України є дискусійним, оскільки до останнього часу науковці не досліджували ці відносини як невід'ємну частину фінансової системи України.

Вітчизняне законодавство не визначає суб'єктів міжнародних фінансових відносин, але пов'язує їх із суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Відповідно до Закону України від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ «Про зовнішньоекономічну діяльність» суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в нашій державі є фізичні та юридичні особи, їх об'єднання, структурні підрозділи суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, спільні підприємства, іноземні та вітчизняні підприємства, в яких беруть участь суб'єкти господарювання, інші комерційні суб'єкти, визначені чинним законодавством України.

Змістом міжнародних фінансових відносин є низка відносин, що виникають у сфері обміну, розподілу та використання централізованих грошових коштів між фізичними та юридичними особами, державами, міжнародними організаціями та фінансовими установами на глобальному та регіональному рівнях. Отже, враховуючи вищевикладене, робимо висновок, що міжнародні фінансові відносини – це система

відносин, невід'ємна частина національних фінансових систем, яка передбачає акумулювання, розміщення, перерозподіл та використання фінансових ресурсів у міжнародних фінансових потоках. Цікавим фактом є те, що сьогодні в Україні немає жодного нормативного визначення поняття «міжнародні фінанси». Така ж ситуація має місце в актах міжнародних організацій і в окремих категоріях міжнародних угод (наприклад, в Угоді про асоціацію України з ЄС, Договорів між Урядом України та Європейським Банком Реконструкції та Розвитку про співробітництво та діяльність Постійного Представника ЄБРР в Україні від 12.06.2007 [5], в інших угодах, заявах, меморандумах України та США тощо). Хоча присутня окрема дефініція міжнародних фінансів, така як «фінансова допомога», де вказано, що це певна сума коштів, надана на безповоротній або поворотній основі.

А.С. Філіпенко, В.С. Буднік та О.В. Бутенко визначають, що міжнародна офіційна допомога розвитку – це надання капіталу в грошовій чи товарній формі суб'єктами однієї країни у власність суб'єктам іншої країни на умовах повернення (кредит) або неповернення (грант). Тобто можна зробити висновок, що міжнародна фінансова допомога – це фінансовий інструмент, який країни, що розвиваються, отримують для стимулювання свого зростання та економічного добробуту.

Науковою класифікацією такої допомоги займалися різні вчені, наприклад, Т.В. Кожухова на підставі досліджень М. Ахмеда, Е. Дойчера та С. Файсона запропонувала окреслити такі основні види [6, с. 21]:

- міждержавна чи двостороння допомога направлена на розвиток (суб'єктом є країни або їх уповноважені представники, а країна-донор визначає умови допомоги, наприклад, щодо здійснення країною-реципієнтом відповідних економічних реформ чи перетворень);

- багатостороння (в даному випадку, донори – міжнародні організації, метою яких є досягнення глобального економічного та соціального розвитку);

- колективна (донорами виступають об'єднання урядів певної країни для власної вигоди. Наприклад, головним колективним доно-

ром нашої країни можна назвати Європейський Союз).

Існує також інша класифікація видів міжнародної фінансової допомоги. Наприклад, 29 листопада 2013 року до Верховної Ради України було внесено законопроект «Про міжнародну технічну допомогу», де було передбачено, що:

- зовнішня допомога – допомога, що надається у вигляді міжнародної технічної допомоги, офіційної допомоги розвитку та прямої бюджетної підтримки відповідно до міжнародних договорів України з метою соціально-економічного розвитку, благодійної та гуманітарної допомоги [7];

- міжнародна технічна допомога – вид зовнішньої допомоги, що відповідно до міжнародних договорів України надається на безоплатній та безповоротній основі донорами з метою підтримки економічного і соціального розвитку України та Україною з метою підтримки соціально-економічного розвитку інших держав [7];

- грант – вид міжнародної технічної допомоги, що відповідно до міжнародних договорів України надається донором або виконавцем реципієнту у вигляді фінансових та інших ресурсів на безоплатній та безповоротній основі для реалізації проекту (програми) міжнародної технічної допомоги або його частини [7];

- пряма бюджетна підтримка – вид зовнішньої допомоги, що відповідно до міжнародних договорів України надається у вигляді фінансових ресурсів на безоплатній та безповоротній основі для поповнення Державного бюджету України з метою підтримки системних реформ в одному секторі економіки (бюджетна підтримка сектору) або декількох секторах економіки (загальна бюджетна підтримка).

В даний час до числа спеціалізованих міжнародних кредитно-фінансових організацій, що здійснюють співробітництво з Україною, належать: Міжнародний валютний фонд; Група Світового банку; Міжнародний банк реконструкції та розвитку; Міжнародна фінансова корпорація; Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій; Міжнародний валютний фонд; Європейський центральний банк; Європейський інвес-

тиційний банк; Міжнародна організація вищих органів фінансового контролю; Європейський банк реконструкції і розвитку; Організація Чорноморського економічного співробітництва; Чорноморський банк торгівлі та розвитку; Внутрішньо європейська організація податкових адміністрацій; Кредитна установа для відбудови; Північна екологічна фінансова корпорація; Німецька кредитна установа по відновленню [8, с. 47].

Важливим напрямом діяльності держави в особі наукових установ та органів влади для зміцнення фінансової системи України є постійний пошук шляхів оздоровлення економіки, її модернізації та подальшого розвитку [9]. Сьогодні Україна переживає економічну кризу, яка свідчить про те, що без зовнішньої допомоги країна не може повноцінно розвиватися та подолати наслідки такої кризи. Законодавча база в Україні у цій сфері знаходиться на початковій стадії, оскільки немає конкретних законів щодо залучення, використання та контролю за ключовими видами міжнародних фінансів в Україні; діючі нормативно-правові акти застаріли та не можуть повністю врегулювати всі практичні аспекти цієї сфери; відсутній механізм відповідальності у разі порушення правових норм. Це впливає на економічний стан країни, її конкурентоспроможність, ступінь продуктивності реформ та на загальний імідж держави на міжнародній арені. Також треба зазначити, що сьогодні органами державного управління визначені:

- центральні органи виконавчої влади, міністерства, органи законодавчої та судової влади, органи державної влади зі спеціальним статусом, інші державні органи та установи, що можуть забезпечувати здійснення повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України;

- місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;

- національні наукові організації, державні компанії, творчі об'єднання, які відповідно до правових актів можуть наділяючися функціями управління державною власністю в окремих галузях. Таким чином, жодні міжнародні фінансові організації та установи не мають управлін-

ських функцій в Україні та як результат не є суб'єктами управління фінансовою системою держави і не можуть здійснювати вплив на управління країною.

Висновки. Підсумовуючи сказане вище, можна констатувати, що в основі поняття «фінансова діяльність» лежить поділ фондів коштів на публічні та приватні, а також їх взаємодія в рамках фінансового права. Зміст поняття «фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування» визначається як публічна діяльність відповідних державних органів щодо створення, розподілу та використання централізованих грошових фондів та створення оптимально-спонукальних умов для утворення, розподілу та використання децентралізованих грошових фондів у контексті виконання державою покладених на неї функцій. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, такими як Міжнародний валютний фонд, має на меті залучення фінансових ресурсів, що підвищує стабільність української фінансової системи. Тому процес створення функціонального механізму залучення таких коштів та їх спрямування на проекти всередині країни, актуальні для розвитку економічних і соціальних програм, залишається актуальним для нашої держави. Таким чином, ми спостерігаємо значний вплив міжнародних фінансових організацій та інституцій на економіку країни та її фінансову систему. Однак цей вплив обмежується фінансуванням проектів і програм, кредитуванням, інвестуванням та отриманням грантів, тощо. Проте ці організації мають подвійну правову природу: з одного боку, вони є суб'єктами фінансової системи та беруть участь у міжнародних фінансових операціях, з іншого боку, вони відокремлені від сфери управління в державі, а розподіл фінансових ресурсів регулюється іншою правовою системою.

Література

1. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К.А. Гурковська, О.Б. Мороз, Ю.С. Назар, Л.М. Сукмановська. Львів: ДУВС, 2016. 308 с.
2. Вайцеховська О.Р. Міжнародні договори як джерело міжнародного фінансового права.

Правова держава. 2021. С. 185-194. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/241000/241033> (дата звернення: 13.02.2023). DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2021.43.241000>

3. ОДУВС – Одеський державний університет внутрішніх справ. URL: https://oduvsv.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Lektsiya_2.pdf (дата звернення: 19.02.2023).

4. Діденко Є.О. Теоретико-методичні засади державної фінансової політики. *Ефективна економіка.* 2017. Вип. 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5440> (дата звернення: 19.02.2023).

5. Договір між Урядом України та Європейським Банком Реконструкції та Розвитку про співробітництво та діяльність Постійного Представництва ЄБРР в Україні: Договір Європ. банку реконструкції і розвитку від 12 чер. 2007 р.: станом на 4 черв. 2008 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985_012#Text (дата звернення: 19.02.2023).

6. Кожухова Т.В. Офіційна допомога з метою розвитку: сучасний стан та тенденції. *Економічний аналіз.* 2015. Том 22. № 1. С. 19–26.

7. Проект Закону про міжнародну технічну допомогу: законопроект від 04 груд. 2013 р. № 3725 / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=3725&skl=8.

8. Кузьмін А. Вплив діяльності міжнародних фінансових організацій на розвиток національних правових систем. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право».* Київ: НАУ, 2022. № 3(64). С. 44–50. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.64.16875> (дата звернення: 19.02.2023).

9. Устинова І., Савліва Н., Бардачевська А. Проблеми розвитку фінансової системи України. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право».* Київ: НАУ, 2022. № 2(63). С. 100–105. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.63.16716> (дата звернення: 19.02.2023).

10. Миргород-Карпова В.В. Міжнародні фінансові організації як суб'єкти фінансової си-

стеми України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. № 2. С. 53–59.

References

1. Finansove pravo Ukrainy: navch. posibnyk (u skhemakh, tablytsiakh ta komentariakh) / K.A. Hurkovska, O.B. Moroz, Yu.S. Nazar, L.M. Sukmanovska. Lviv: DUVS, 2016. 308 s.

2. Vaitsekhovska O.R. Mizhnarodni dohovory yak dzherelo mizhnarodnoho finansovoho prava. *Pravova derzhava*. 2021. S. 185-194. URL: <http://pd.onu.edu.ua/article/view/241000/241033> (дата зvernennia: 13.02.2023).

3. ODUVS – Odeskyi derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav. URL: https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Lektsiya_-2.pdf (дата зvernennia: 19.02.2023).

4. Didenko Ye.O. Teoretyko-metodychni zasady derzhavnoi finansovoi polityky. *Efektivna ekonomika*. 2017. Vyp. 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5440> (дата зvernennia: 19.02.2023).

5. Dohovir mizh Uriadom Ukrainy ta Yevropeiskym Bankom Rekonstruktsii ta Rozvytku pro spivrobitnytstvo ta diialnist Postiinoho Predstavnytstva YeBRR v Ukraini: Dohovir Yevrop. banku rekonstruktsii i rozvytku vid 12.06.2007 r.: stanom na 4 cherv. 2008 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/985_012#Text (дата зvernennia: 19.02.2023).

6. Kozhukhova T.V. Ofitsiina dopomoha z metoiu rozvytku: suchasnyi stan ta tendentsii. *Ekonomichnyi analiz*. 2015. Tom 22. № 1. S. 19–26.

7. Proekt Zakonu pro mizhnarodnu tekhnichnu dopomohu: zakonoproekt vid 04.12.2013 № 3725 / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=3725&skl=8.

8. Kuzmin A. Vplyv diialnosti mizhnarodnykh finansovykh orhanizatsii na rozvytok natsionalnykh pravovykh system. *Scientific works of National Aviation University. Series: Law Journal "Air and Space Law"*. 2022. № 3(64). S. 44–50. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.64.16875> (дата зvernennia: 19.02.2023).

9. Ustynova I., Savliya N., Bardachevska A. Problemy rozvytku finansovoi systemy Ukrainy. *Scientific works of National Aviation University. Series: Law Journal "Air and Space Law"*. 2022. № 2(63). S. 100–105. URL: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.63.16716> (дата зvernennia: 19.02.2023).

10. Myrhorod-Karpova V.V. Mizhnarodni finansovi orhanizatsii yak subiekty finansovoi systemy Ukrainy. *Aktualni problemy pravознавства*. 2018. № 2. S. 53–59.

LEGAL CHARACTERISTICS OF INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS AS SUBJECTS OF FINANCIAL ACTIVITY IN UKRAINE

National Aviation University
 Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
 E-mail: 4082080@stud.nau.edu.ua

Purpose: determination of the legal nature of the financial activity of international financial organizations in Ukraine. **Research methods:** general scientific and special legal methods. The application of the descriptive method made it possible to characterize the concept and legal nature of state financial activity. The main principles of financial activity were analyzed using the formal legal method. Using the logical method, the concepts of "financial system" and "international finance" were formulated. **Results:** it was concluded that the concept of "financial activity" is understood as the division of funds into public and private funds and their interaction within the limits of financial law. The term "financial activity of the state" can be defined as the public activity of the relevant state bodies regarding the creation, distribution and use of centralized monetary funds and the creation of optimal and motivating conditions for the creation, distribution and use of decentralized monetary funds in the context of the state's performance of the tasks assigned to it. Also, as a result of the discussions, various scientific positions are expressed regarding the consequences (primarily negative for the country and society as a whole) of cooperation between Ukraine and international financial organizations. The influence of the process of globalization on the financial system of Ukraine is analyzed. The essence of the concept of "financial system" and its main components have been studied. The status of international financial institutions in the financial system of Ukraine, their influence on national financial and economic indicators, trends of cooperation with such organizations and institutions as the International Monetary Fund, the International Bank for Reconstruction and Development, the European Investment Bank and others are determined. **Discussion:** search for ways to overcome existing problems in the implementation of financial activities of international financial organizations in Ukraine.

Key words: financial system of Ukraine; financial and legal relations; financial activity; methods of financial activity; international financial organizations.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2023